

Међународни научни пројекат

„Andrić – Initiative“

(Иво Андрић у европском контексту)

Грац: 2007-2015

Руководилац пројекта Бранко Тошовић

Циљеви пројекта:

1. истраживање књижевних, језичких и културно-историјских аспеката боравка и рада Ива Андрића у Грацу, Аустрији и Европи,

2. језичко-књижевна испитивања аустријске и европске димензије Андрићева стваралаштва,

3. израда мултилингвалног њемачко-словенског електронског корпуса („Андрићев корпус“) као базе за истраживања у оквиру „Andrić-Initiative“,

4. преводјење (а) Андрићевих дјела на њемачки и (б) радова о Иву Андрићу и његових текстова са њемачког на српски језик и друге словенске језике,

5. презентација резултата Пројекта на научним скуповима и издавање одговарајућих публикација,

4. Израђена је web-страница за пројекат „Andrić-Initiative“:

<http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis/>.

5. Створена је и на поменутом симпозијуму први пут презентирана интернет-инфраструктура за будући Андрићев електронски корпус. У оквиру пројекта „Andrić-Initiative“ предвиђено је да се створи вишејезички електронски корпус за едукацију, истраживање и популаризацију Андрићевих дјела у оригиналу и преводу (назван „Андрићев Корпус“). Он ће обухватати пишчеве оригинале и паралелне преводне на све словенске језике и њемачки језик. Андрићев интерсловенски и словенско-њемачки Гралис-Корпус ће се развијати у сарадњи између Института за славистику и Центра за обраду информације Хуманитарног факултета у Грацу. Вриједност Андрићева корпуса је, између осталог, и у томе што ће служити за израду различитих лингвистичких, књижевних и других пројеката. Он ће давати користан материјал за припремање семинарских, дипломских, магистарских и докторских радова. У настави имаће посебну улогу (нарочито за студиј преводјења). А за Ива Андрића то ће бити најмодернији облик презентације и популаризације без било какве комерцијалне оријентације. Циљеви израде корпуса су (а) презентација и популаризација његових дјела на словенским језицима и њемачком језику, (б) истраживање Андрићевих текстова на словенским језицима и њемачком језику, (в) коришћење Андрићевих дјела у учењу словенских језика и њемачког језика.

6. Откривена је 10. октобра 2008. године биста Иве Андрића испред зграде у којој се налази Институт за славистику и у коме је он написао и одбранио докторску дисертацију. Идеја о постављању бисте у пријестоници Штајерске потекла је од стране Генералног конзулата Србије у Грацу (конкретно последњег конзула Соње Асановић-Тодоровић), а настављена и завршена у сарадњи са мном. Бисту је открила проректор Универзитета за међународну сарадњу проф. др Роберте Мајерхофер (Maierhofer) и уз присуство представника власти Штајерске, Граца и Универзитета. Аутор бисте је Драган Николић из Београда (попсје је настало

6. представљање и популаризирање Андрићевог стваралаштва у свијету, посебно на њемачком говорном подручју и у словенским земљама.

.*

Пројект је започет 15. априла 2007. године писмом које је руководиоца пројекта упутио градоначелнику Граца са молбом да се постави спомен-плоча на згради у Merangasse 24 у којој је Иво Андрић становао као докторант на Универзитету „Карл Франц“ и вицеконзул у Конзулату Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

У времену од априла 2007. па до октобра 2008. године постигнуто је неколико конкретних резултата.

1. На 106. рођендан Ива Андрића (9. октобра 2008. године) откривена је **спомен-плоча** уз присуство градоначелника Граца Сигфрида Нагла (Siegfried Nagl), ректора Алфреда Гучелхофера (Gutschelhofer), руководиоца Одјела за културу Скупштине Града (који је издвојио финансијска средства за постављање плоче) Волфганга Ридлера (Wolfgang Riedler), представника покрајинске власти, професора универзитета, привредника, културних радника и студената.

Иво Андрић је у Merangasse 24 (први спрат) припремао и у јуну 1924. године одбранио дисертацију „Развој духовног живота Босне под утицајем турске владавине“. Током боравка у Грацу Андрић је написао или први пут објавио девет приповиједака (1924. изашла му је и прва збирка новела), двије пјесме, три књижевно-публицистичка текста (од којих путопис „Кроз Аустрију“), неколико публицистичких прилога (о фашизму у Италији и Бениту Мусолинију) и један приказ. Из Граца је упутио низ дипломатских депеша као и приватних писама.

2. Почетком октобра 2008. објављена је **књига „Нобеловац Иво Андрић у Грацу“** (аутор Бранко Тошовић, издавачи Институт за славистику Универзитета у Грацу и Београдска књига, 632 стр.). У њој је детаљно представљен боравак И. Андрића у Грацу од јануара 1923. до октобра 1924. године, након Првог свјетског рата и слома Аустроугарске монархије. У књизи су дати Андрићеве текстови настали или први пут објављени 1923. и 1924. године и то паралелно у оригиналу и у преводу.

3. Одржан је 9. и 10. октобра у Институту за славистику **међународни симпозијум „Иво Андрић у Грацу, Аустрији и Европи“**, на коме је реферате поднијело више од двадесет учесника из шест земаља (Аустрије, Босне и Херцеговине, Хрватске, Њемачке, Словеније и Србије). Скуп је поздравио проректор за научна истраживања проф. Ирмтрауд Фишер и представник Задужбине Иве Андрића Жанета Ђукић Перишић.

конзул Генералогон конзулата у Грацу Соња Асановић-Тодоровић (на жалост, конзулат је затворен у јулу 2008. године одлуком Владе Републике Србије). Биста је добијена од Скупштине Београда, у договору са Задужбином И. Андрића.

Пројекат има више праваца и **финансира се** из разних извора. Средства за постављање спомен-плоче на кући у којој је Андрић становао издвојио је Одсјек за културу Скупштине Града, биста је израђена на рачун средстава Скупштине Београда, новац за израду постамента те монтажу бисте дао је Ректорат Универзитета, новац за штампање књиге „Нобеловац Иво Андрић у Грацу“ одобрила је Скупштина Граца, реализацију симпозијума и издавање зборника финансијски је подржало аустријско Министарство за науку и образовање и Универзитет Грац. Са аустријске стране у све наведене активности уложено је до данас око 15.000 евра.

У периоду од 2008. до 2015. предвиђене су следеће активности:

1. Одржавање годишњих симпозијума у октобру у Грацу и издавање одговарајућих зборника:

2008: Иво Андрић у Грацу, Аустрији, Европи (симпозијум одржан 8. и 9. октобра)

2009: Андрићев грачки опус (1923-1924)

2010: Андрићев предграчки опис (1912-1922)

2011: Андрићева дјела настала између 1925. и 1941. године

2012: На Дрини ћуприја

2013: Травничка хроника

2014: Проклета авлија, Госпођица

2015: Други Андрићеве радови настали од 1950. до 1975. године

2. Издавање дјела Ива Андрића на њемачком језику.

3. Израда електронског корпуса Андрићевих текстова на свим словенским језицима и њемачком.

4. Израда Андрићевог on-line рјечника на бази електронског Гралис-корпуса.

5. Објављивање радова о И. Андрићу насталих на њемачком говорном подручју.

6. Израда дипломских, магистарских и докторских радова о Андрићу.

7. On-line анкетирање о животу и раду Ива Андрића помоћу „Gralis-Anketariuma“.

8. Обиљежавање Андрићевог боравка и рада у Грацу.

9. Организовање екскурзија за студенте и сараднике Универзитета Граца „Траговима И. Андрића“.

У наредном периоду наставиће се активности у оквиру овог пројекта и резултати презентирати на 2. симпозијуму у Грацу 9. и 10. октобра 2009. године.

Фотодокументација о овоме пројекту и свим наведеним активностима налази се на web-страници Пројекта: <http://www.gewi.kfunigraz.ac.at/gralis/0.Projektarium/Gallery/main.php>